

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, torek 12. septembra 1950.

LETO XI, ŠT. 217 / POSAMEZNA STEVILKA 2 DIN

ZDAJ JE VRSTA NA SLOVENSKIH KMETIH!

Ljubljana, 11. septembra.
Po zadnjih podatkih je do danes opoldne vpisalo v Sloveniji 306.959 vpisnikov 392.840.000 din ljudskega posojila. S tem se je enajsti dan vpisovanja število vpisnikov povečalo za 10.062, vpisana vsota pa za 12.546.000 dinarjev.

Od skupnega zneska doslej vpisanega posojila odpade na glavno mesto Ljubljano 77.982.000 din, na ljubljansko oblast 141.855.000 din, na mariborsko oblast 139.230.000 din in na gorisko oblast 42.773.000 din.

V glavnem mestu Ljubljani je med posameznimi rajoni še vedno živahno krmovanje za dosego čim boljših uspehov, posebno se med prvimi in IV. rajonom. Največ so vpisali doslej prebivalci I. rajona, in sicer 29.609.000 din. Ta znesek je vpisalo 29.773 vpisnikov. Prvem rajonu sledi četrti rajon z 22.026.000 din, ki jih je vpisalo 14.213 prebivalcev. Nadaljnji vrstni red rajonov našega glavnega mesta je naslednji: II. rajon z vsoto 16.393.000 din, III. rajon z zneskom 7.823.000 din posojila in V. rajon z 2.131.000 din.

V oblasteh je stanje naslednje:
V ljubljanski oblasti so najboljši okrajji Jesenice-mesto, Trbovlje, Celje in Kranj, prilično slabi pa so okrajji Grosuplje, Novo mesto in Ljubljana-okolica. V mariborski oblasti vodijo Maribor-mesto ter slovenjraški in tenčavski okraj. Na zadnjem mestu je v tej oblasti mariborski-okoliški okraj. V goriski oblasti si delita prvo mesto tolniški in idriški okraj, nekako na repu dogodkov pa je okraj Postojna, kjer okrajnim in krajevnim volivnim komisijam še vedno ni uspelo izboljšati dosedanje slabe uspehe.

Prav zanimiva je analiza vpisovanja II. ljudskega posojila za prvih 10 dni. Ne oziraje se na socialno poreklo vpisnikov nam daje številne prvih 10 dni namreč naslednje rezultate:

V glavnem mestu Ljubljani pride na enega vpisnika povprečno znesek 1372 dinarjev. V ljubljanski oblasti znaša to povprečje 1262 din, v mariborski oblasti 1260 din in v goriski oblasti 1277 din. Slovensko povprečje je 1283 din na vpisnika. Od vpisane vsote je plačal posamezni vpisnik pri samem vpisu v gotovini: v Ljubljani 393 din ali 28,6% od povprečno vpisane vsote, v ljubljanski oblasti 409 din ali 32,4% vpisane vsote, v mariborski oblasti 458 din ali 35,9% in v goriski oblasti 587 din ali 45,8% povprečno vpisane zneska. V Sloveniji kot celoti znaša to povprečje 441 din, to je 34,3% od povprečno vpisane vsote na vpisnika.

Od skupnega števila vpisnikov odpade v teh prvih 10 dneh na delavce 42,7%, na uslužbence 27,4%, na nezaposlene državljane v mestih 4,7%, na kmete 19,6%, na člane kmečkih delovnih združenj 2,9% in na obrtnike 2,7%. Te iste skupine prebivalcev (po socialnem poreklu) so v Sloveniji na skupno vpisani vsoti udeleženi za naslednjimi podatki: delavci 35,5%, uslužbeni 31,2%, nezaposleni državljani v mestih 4,1%, kmetje 21,5%, člani kmečkih delovnih združenj 3,2% in obrtniki 3,9%. Razlika 10% gre na račun direktnih nakupov v gotovini pri Narodnih bankah.

Po podatkih za prvih 10 dni vpisovanja II. ljudskega posojila znaša v Sloveniji povprečje na delavca 1067 dinarjev, na uslužbenca 1463 din, na nezaposlene državljane v mestih 1105 din, na kmeta 1399 din, na člana kmečke delovne zadruge 1338 din in na obrtnika 2415 din. Od teh povprečij se prilično razlikujejo zneski, ki so jih posamezni člani omenjenih socialnih skupin prebivalstva vpisali v gotovini takoj pri samem vpisu. V tem oziru so na prvem mestu obrtniki, od katerih je vsakdo pri vpisu plačal takoj povprečno 1228 din ali 50,9% vpisanega povprečja. Obrtnikom sledi kmetje s takoj vplačanim povprečjem 864 din (61,7% vpisane povprečja). Na tretjem mestu so člani kmečkih delovnih združenj z 830 din plačila, sledijo pa nezaposleni državljani v mestih s 666 vplačanimi dinarji, uslužbeni s 406 din in delavci s 158 din takojšnjega vplačila.

Ti podatki nam jasno povedo, da je dejansko največ denarja med obrtniki

Trk pred peto milijardo. - Še je čas, da v preseganju posojila ne ostanemo med zadnjimi.

Po nepopolnih podatkih zvezne vpisne komisije je bilo do večer opoldne vpisanih v vsej državi 4 milijarde 829.728.000 din ljudskega posojila. Od tega so vpisali v LR Srbiji 1.628.704.000 din, v LR Hrvatski 987.653.000 dinarjev, v LR Sloveniji 392.840.000 din, v LR Bosni in Hercegovini 548.021.000 din, v LR Makedoniji 270 milijonov 168.000 din in v LR Črni gori 78.286.000 din. Vojška in milica sta vpisali 921.190.000 din, člani naših predstavništev v inozemstvu pa 6.875.000 din.

in kmeti. Povedo nam pa tudi, da se ravno ti dve skupini državljanov se vedno nista odzvali pozivu Ljudske fronte Jugoslavije k vpisovanju posojila v tolikšni meri, kakor bi bilo pravilno pričakovati. Verjetno je treba vsaj delno pripisati ta pojav govoricam, ki se ponekod širijo na deželi in po katerih je baje vpisovanje II. ljudskega posojila končano. Jasno je, da so takšne govore samo eden izmed mnogih poskusov naših nasprotnikov, zavirali izgradnje naše domovine z vsemi sredstvi, pa čeprav s še tako izmišljenimi in podlimi lažmi. V nasprotju s temi lažnimi govoricami je potrebno, da povečajo množične organizacije na vasi in ponekod tudi šindikalne organizacije v podjetjih propagando za vpisovanje II. ljudskega posojila, da prikazujejo dnevo z vidno obešenimi grafikoni uspehe vpisovanja, in da razkinkujejo tiste državljanje, ki bi lahko brez žrtve vpisali pomembne zneske, pa so se doslej izognili svoji dolžnosti do skupnosti. Sindikalne organizacije morajo nemudoma izboljšati propagando za vpis posojila predvsem v podjetjih, ki imajo veliko število delavstva iz vrst polproletarcev, kajti sedanje izkušnje potrjujejo, da zaoznanja uspehi pri vpisovanju posojila v takih podjetjih daleč za podjetji z zavajalnimi delavci.

Večina obmejnih kmetov je dokazala zgledno zavednost

V slovenjraškem okraju je zbrana več kot 10 milijonov ljudskega posojila in reči je treba, da so se obmejni kmetje po večini lepo odrezali. Tako je dal na primer kmet Napotnik od Sv. Treh kraljev 7 tiročakov, ce-

Tudi kranjska tovarna „ISKRA“ bo razstavljala na zagrebškem velesejmu

V Zagreb so prispeli zastopniki tovarne „iskra“ iz Kranja in prinesli s seboj mnogo izdelkov svoje dosedanje serijske proizvodnje, ki jih bodo razstavljali na zagrebškem velesejmu. Zanimali so montirati stroje in urejati svoje izdelke, ki bodo razstavljani na reprezentativnem prostoru sredi velikega paviljona »R« v novem delu velesejma.

Tovarna „iskra“ bo razstavljala zelo dobre in lepe kinoprojektore za normalni film, za kinodvorane. Letos bo tovarna prvič razstavljala tudi kinoprojektore za ozki film 16 mm, katerih serijska proizvodnja bo ustregala velikemu povpraševanju, zlasti v počitnične namene. Razen tega bo razstavljala razne zvočne naprave, ki so del aparatur za optično in tonsko reprodukcijo v kinematografiji.

Tovarna je zelo napredovala tudi v svoji proizvodnji izdelkov precizne izdelave za električna merjenja in štetja. Tako bo razstavljala nove električne števec, ampermetre in voltmetre, njen najljepši uspeh pa je proizvodnja vatmetrov. Doslej so strokovnjaki za izdelavo električnih meril in števec imeli težave pri nabavi finih spiral, sedaj pa so ta važni izdelki začeli proizvajati v sami tovarni.

Kolektiv „iskra“ se je v zadnjem času izkazal z raznimi novostmi, posebno, kar se tiče električnih naprav v avtomobilih. V oddelku, kjer delajo te naprave, izdelujejo mnogo novih delov zanje. Tako izdelujejo sedaj tudi starterje za pogon motorjev, dinamo-stroje in razne druge naprave za električno razsvetlavo in signalizacijo v avtomobilih.

Električni vrtni stroji za industrijo in obrt, razni transformatorji in drugi razstavljivi izdelki bodo med obiskovalci gotovo vzbudili največje zanimanje za delo te naše pomembne tovarne. To zanimanje pa se bo prav gotovo pokazalo tudi pri strokovnjakih iz inozemstva, ker se izdelki „iskra“ dejansko odlikujejo po svoji preciznosti in dobri izdelavi.

prav ima grunt v hudi strmini. Tudi revni mali kmetje so odprnili po več tisočakov. Pri Sv. Primožu nad Muto sta dala kmeta Santl in Staher po 7000 din.

Prav zato je tem bolj graje vreden Rudolf Okrogelnik od Treh kraljev pri Marenbergu, ki ima 33ha zemlje, posojila pa ni vpisal nič. F. M.

Senovski rudarji se naglo bližajo svojem milijonu

Delovni kolektiv senovskega premo-govnika je vpisal doslej že več kakor 900.000 din. Kljub temu se javljajo še vedno novi tovaršiji in vpisujejo po svojih močeh, precej pa je tudi takšnih, ki so že vpisali, pa prihajajo še z novimi zneski. Tako se senovski rudarji naglo bližajo milijonu dinarjev, za katerega so se zavezali še med pripravami za posojilo.

Trije Zafošniki

V Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici v poljčanskem okraju živijo trije Zafošniki, Pavle Zafošnik, mali kmet, je vpisal pred dnevi 10.000 din. Ta znesek je zvišal v nedeljo na 25.000 din. Njegov brat Viktor Zafošnik, oče sedmih otrok, ki mu je pred letom pogorelo gospodarsko poslopje, je vpisal sprva 5000 din posojila, v nedeljo pa ga je zvišal na 10.000 din. Tretji, Jože Zafošnik, tudi oče sedmih otrok, je vpisal 3000 din posojila, po zgledu obeh svojih bratov pa je tudi on zvišal ta znesek na 8000 din. Tako so ti trije bratje Zafošniki vpisali skupaj 43.000 din in dali s tem zadnji opomin bogatejšim, ki so vpisali po 1000 din ali malenkost več.

JADRANSKA RAZSTAVA V ZAGREBU

Za praznik naše mornarice je bil Zagreb okrašen kakor mesto ob morskem obali. Nad 4 in pol km ladijskih zastavic je krasilo mestne trge in v izložbah vseh večjih trgovin so bili modeli ladij in razni predmeti iz pomorstva. Na Trgu republike so postavili velik svetilnik. Vse to opozarja na jadransko razstavo, ki kaže ves razvoj našega pomorstva, ladjedelništva ter napredek naše vojne in trgovske mornarice v vseh oddelkih velikega Umetniškega paviljona in na velikem prostoru okrog njega. Ta velika razstava predstavlja po številu razstavljenih predmetov in tudi po svoji lepi ureditvi živo enciklopedijo pomorstva. Razstavnici prostori so polni obiskovalcev, ves čas razstave pa se bodo vrstila tudi predavanja o našem morju, o življenju in delu naših mornarjev ter o vlogi naše mornarice za gospodarski napredek države in za okrepitev njene obrambe. Zvečer predvajajo na Trgu republike filme z Jadrana ter iz raznih področij pomorstva, da se tako še bolj popularizira naše pomorstvo med vsemi sloji prebivalstva.

Nov rekord na naftnih poljih

Iz Sumečanov javljajo, da je brigada Tome Karašiča, ki dela pri vrtni garnituri »Marenti R-9«, dosegla pri vrtnanju nov rekord. V 24 urah je izvrtala 382,20 metra globoko in tako preseгла za 11,20 m državni rekord v vrtnanju, ki so ga nedavno dosegli v Dolnji Lendavi.

Na Reki gradijo veliko remizo

V neposredni bližini reške tramvajске remize, kjer je nekoč obratovala tovarna mila, gradijo veliko remizo za trolebusje. Gradnja se je začela 1. julija. Remizo gradijo delavci podjetja »Kvarner« in reški frontovci. Dograjena bo do Dneva republike. Remiza, v katero bo mogoče spraviti 20 velikih trolebusov, bo dolga 81,60 m, široka pa nad 21 metrov.

Razvoj industrije gradbenega materiala v Kamniku

V kamniškem okraju dosega lokalno gospodarstvo vse večje uspehe. Kljub težavam uspeva dobro zlasti podjetje »Keramika«, trden steber lokalnega gospodarstva v okraju pa sta še podjetji »Kremen« in velika opekarna. Lani so v Motniku znova odprli že opuščeni rudnik, takoj nato pa so na okrajnem poverjenstvu za lokalno industrijo začeli razmišljati o tem, kako bi obnovili pri Mekinjah staro, že razpadajočo cementarno. Pogumno so se lotili dela. Najprej

Elektrifikacija proge Srbske Moravice-Reka-Zagreb

Pri 90 km železniške proge Srbske Moravice-Reka se pričnajo pripraviti za elektrifikacijo tega dela proge, ki bo vezal Zagreb z Reko. Po elektrifikaciji bo znašala povprečna hitrost vlakov na tem osekdu tudi na največjih vzponih 50 do 60 km na uro, pri tem pa bo imel vlak dvakrat večje število vagonov. Sedaj se giblje povprečna hitrost vlakov od 20 do 25 km na uro.

ZAGREBSKI FRONTOVCI SO ZGRADILI DVE TRAMVAJSKI PROGI

Mreža zagrebškega tramvaja se je tako razširila, da je že dosegla dolžino železniške proge Zagreb-Zidani most. Sedaj so izročili prometu novo progo skozi Moskovsko ulico v dolžini 6,5 km do naselja Zuntjak, kjer so velike tovarne, največja mlekarna v državi in velike mestne ekonomije. Ta proga ima velik pomen za prevoz delavcev iz raznih delov mesta do tamšnjih tovarnih in stavb. Ta teden bodo odprli novo progo od zadnje postaje v Mihaljevcu do Donja na podnožju Zagrebške gore, kjer je že končan prvi predor skozi masiv Medvednice. Ta proga je prva etapa elektrificirane proge Zagreb-Stubičke toplice. Obe novi progi so zgradili zagrebški frontovci s pomočjo kolektiva zagrebške cestne železnice, ki bo prihodnje leto slavil 60 letnico obratovanja tramvaja.

V Istri se je začela trgatve, čas najbolj prijetnega dela. Ob dobri letini je trud vztrajnega in trdega dela od zgodnje pomladi in vse poletje poplacen in kmet rešen zadnje skrbi za pridelek. Zato je vesel in njegovo zadnje delo v vinogradih spremljata vrisk in pesem. Na sto in sto obrabce po vinogradih istrskega okrožja trga zrelo grozdje muškatca, malvazije in malage, kaberneta in refoška. Po istrskih vaseh pa srečujemo v tem času kolone oslic in rogatih volov, ki tvorijo in vozijo sladki pridelek. Pred stiskalicami in združnimi kletmi se ustavljajo dolge vrste voz, kmetje oddajajo grozdje, da ga zmastijo v sladki mošt, del prideleka pa oddajo v prodajo kot namizno grozdje.

PREOSNOVA VLADE Ljudske republike HRVATSKE

Zagreb, 12. sept. Na večerajšnji seji Sabora LR Hrvatske je predsednik vlade dr. Vladimir Bakarić obrazložil predlog, da se Rade Zigić, Duško Brkić in Stanko Čanica Opacic razrešijo dolžnosti članov vlade LR Hrvatske. Sabor je soglasno sprejel ta predlog. Predsednik Prezidijskega Sabora je nato predlagal, da se zaradi sovražnega in škodljivega delovanja razrešita Rade Zigić in Duško Brkić dolžnosti članov Prezidijskega Sabora prav tako sprejel.

V nadaljevanju se je Sabor sprejel predlog predsednika vlade o prenosu dolžnosti dosedanjih ministrov za dolžnosti dosedanjih ministrov za ljudsko zdravje dr. Nikola Sekulić, predsednik planске komisije Dušan Čalić in minister za delo Marijan Cvetković. Hkrati je bil dr. Nikola Sekulić imenovan za podpredsednika vlade in predsednika Sveta za zakonodajo in izgraditve ljudske oblasti. Dušan Čalić za predsednika Sveta predelevalne industrije, Marijan Cvetković za ministra za ljudsko zdravje, Djuro Hladarin za predsednika planске komisije LR Hrvatske, organizacijski sekretar CK Ljudske mladine Jugoslavije Milutin Batić za ministra za delo in ljudski poslanec za okraj Vrginčević Dožo Akman za ministra za gospodarstvo. Odbor je tudi soglasno sprejel predlog, da se imenujeta za člana Prezidijskega Sabora LR Hrvatske dr. Nikola Sekulić in Dušan Čalić.

Na današnjem zasedanju so sklenili, da se razpusti Sabor LR Hrvatske, in sprejeli zakonski predlog o volitvah ljudskih zastopnikov za Sabor LR Hrvatske. Novi zakon določa, da se po en ljudski poslanec voli na 15.000 prebivalcev namesto na 20.000, kakor je bilo doslej, ter se povečuje skupno število ljudskih zastopnikov v Saboru na okrog 250 in tako omogoči širša in neposrednejša udeležba in kontrola volivnega telesa pri delu Sabora. Značilno za ta novi zakon je v primeru s prejšnjim to, da se kandidati za ljudske zastopnike ne morejo več združevati na skupni kandidacijski listi, ampak nastopa sleherni kandidat popolnoma samostojno. Za izvoljenega se vzame tisti kandidat, ki je čutil v svojem volivnem okraju z zakonom določeno večino glasov. Na ta način daje zakon najširšo možnost za postavljanje kandidature. Predlagatelj smeje svojega kandidata odpopkati in po potrditvi kandidature namesto njega predlagati drugega kandidata. Novi zakon odvzema volivcem pravico posluševati se volivne pravice izven kraja, v katerem so vpisani v volivni seznam. To je določeno zato, da se okrepi povezanost med ljudskimi poslanci in volivci njegovega volivnega okraja, ki jim je odgovoren za svoje delo in ga smejo odpopkati.

Prva serija velikih rigolnih plugov

V Osijeku so začeli izdelovati prvo serijo velikih rigolnih plugov. V osiškem livarni in tovarni kmetijskih strojev so prvi plug že izdelali, do konca leta pa jih bodo izdelali še 50. S temi plugi, ki jih bodo dobili vinogradniki, bo mogoče vsak dan zorat blizu 25 ha zemlje 60 do 70 cm globoko. To pomeni, da bodo opravili isto delo, za katerega je bilo prej potrebnih nad 6000 delavcev. Kot osnova za izdelavo pluga je bil vzeti tip »Eberhart«.

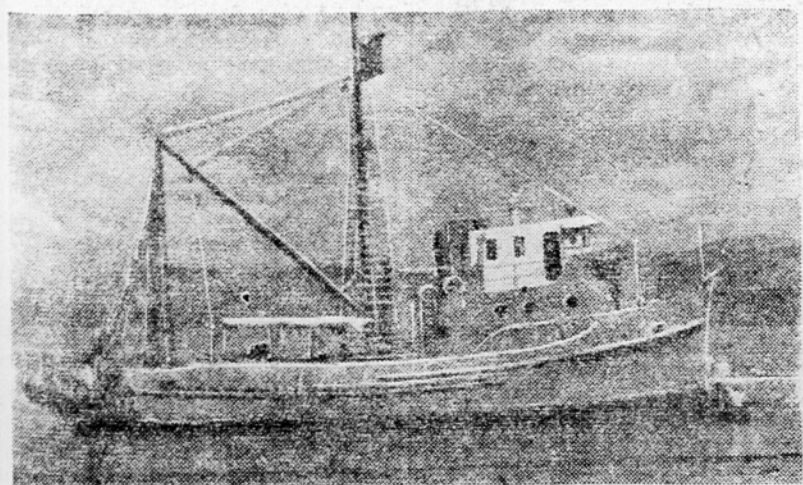
Na mariborskem prostem trgu padajo cene krompirja

Mariborski okoliški okraj je v Sloveniji eden izmed najmočnejših proizvajalcev krompirja. Od njegove letine je veliko odvisno, kakšen bo naš pridelek in kakšno so cene krompirja. Prvotno so letos pričakovali, da bo pridelek krompirja precej nižji kakor druga leta. Sedaj pa se je pokazalo, da bo pozni krompir še kar dobro obrodil in da bo povprečni pridelek znašal okoli 100 do 150 stotov na ha.

Posledica teh ugotovitev je, da v zadnjem času cene krompirja na prostem trgu padajo. Tako so še nedavno krompir kupovali v tem okraju po 20 dinarjev, sedaj pa so cene padle že na 12, celo na 8 din in še nižje. Mariborski okoliški okraj je doslej oddal 40 vagonov krompirja obvezno državi in 70 vagonov na prosto tržišče po 20 C.

VREME

Napoved za sredo: Se nadalje lepo vreme. V jutranjih urah po kotlnah megla. Temperatura ponoči 6°C, dan 20°C.

VAJTEV ZANSTVENE RIBISKE EKSPEDICIJE IZ TUNISA

V Split se je vrnila ribiška ekspedicija, ki se je tri tedne mudila v vodah Tunisa. Ekspedicijo je vodil prof. Soljan, direktor Oceanografskega inštituta v Splitu. To je prva naša ekspedicija v inozemske vode od osvoboditve do danes. Opravili so jo z ribiško motorno ladjo »Napredak«, ki jo vidimo na sliki. Naši znanstveniki in strokovnjaki so ob tej priložnosti pokazali strokovnjakom v Tunisu način in sredstva, s katerimi mi lovimo ribe v Jadranskem morju. Hkrati so se seznanili tudi z načinom ribolova, predvsem tune, v Sredozemskem morju in s sredstvi, ki jih oni uporabljajo pri ribolovu. Ekspedicija je dosegla popoln znanstveni uspeh in se bodo rezultati pokazali pri praktičnem lovu rib na Jadranu

Resnica o preskrbi Ljubljane z zelenjavo

Glasilu Osvobodilne fronte Ljubljane »Gradimor« objavljajo v avgustu pod naslovom »Kako je z naso preskrbo več članov, s katerimi je hotel pisec prikazati vzroke različnih preskrbovalnih težav. Ta namen bi bil vsakoraj hvalevreden, če bi se pisec potrudil odkriti dejansko stanje, napačne in nepravilnosti. Toda če se članke podrobneje prečitamo, predvsem pa članek »Kako je Ljubljana preskrbljena z zelenjavo«, objavljen 11. avgusta, vidimo nepravilne in netočne trditve, ki močno omajajo vero v člankarjevo objektivnost. V zgoraj omenjenem članku, ob katerem se bomo pomudili, pravi pisec med drugim, da je težava na ljubljanskem trgu med drugim vzrok nepravilno planiranje... vsiljeno po splošnih šablonah in načelih za vso Jugoslavijo, »dalje, da ni bil ljubljanski trg založen z blagom zaradi tega, ker podjetje »Sadje-zelenjava« ni smelo samo kupovati na terenu blaga itd.

Vsak velik potrošni center je, še posebej kar se tiče zelenjave, vezan na svoje zaledje. Iz omenjenega članka bi bilo posneti, da je Ljubljana tako narasla, da ji njeno naravno zaledje nikakor več ne zadostuje, zaradi česar se mora nujno obračati na Vršac in Voljvodino sploh. Da to ne drži, bomo videli, če razširimo vprašanje ali smo za ljubljanski trg dovolj izkoristili možnosti, ki jih daje zaledje samo ali ne.

Ze večkrat se je pisalo in govorilo, da je v okolici industrijskih centrov in večjih mest treba gojiti predvsem površine. Tako bi pričakovali, da bodo tudi v bližnji okolici Ljubljane, predvsem pa na področju MLO ter mestnih posestvih in ekonomskih pridelovalnih predvsem vrtnino. Po članku v »Gradimor« bi bilo razumeti, da je v Ljubljani slednja pred posejano z vrtninami. Da to razčistimo, pogledamo nekoliko plan kmetijske proizvodnje za področje MLO Ljubljana.

Julija 1949. je dobilo poverjenstvo za kmetijsko navodila za proizvodni plan jesenske setve. V teh navodilih je bilo zlasti poudarjena preusmeritev na pridobivanje vrtnin, zlasti zimskih. Tega se pa poverjenstvo ni držalo. Iz odstotka planiranih vrtnin

vidimo, da niti planska komisija MLO, niti poverjenstvo nista določila pravih razmerja med kulturami. To nepravilno razmerje je obveljalo tudi v posameznih rajonih, mestnih posestvih ter zadrugah.

Glavni dobavitelj zelenjave v kritičnem času bi morala biti mestna posestiva, zadruga in ekonomije. Na mestnem posestivu Jesenkovo so na pr. določili 3,4% jesenske setve površine za ozimne vrtnine. Letni proizvodni plan je dobilo Jesenkovo šele 14. aprila, torej takrat, ko vsak dober gospodar že zdavnaj ve kaj bo prideloval na posameznih njivah. V tem planu so določili vrtninam 47%, žitu 31,7% setvene površine, ostanek pa krmskim rastlinam. Kako slabo so se orientirali na pridobivanje vrtnin nam zelo zgovorno priča tudi ekonomija rajona II. Tu so določili večino setvenih površin žitu in krmskim rastlinam in le 15% vrtninam. Na tej ekonomiji se sploh niso brigali, da bi letos povečali setvene površine, čeprav imajo za to možnosti. Njihova setvena površina je bila letos ista kakor leta 1948/49.

Zdaj pa pogledamo kako je s proizvodnimi plani bližnjih zadrug. KDZ Tomačevo in Savlje sta predvideli na zadrugnih njivah predvsem žita in krmske rastline, za površine pa so odredili le ohlišnice. V KDZ Tomačevo so določili 8,3%, v KDZ Savlje pa celo le 7,3% setvene površine za površine.

Iz vsega zgoraj naštetega sledi, da je bila že pri planiranju napravljena velika napaka in sicer zato, ker poverjenstvo za kmetijsko vrtno plansko komisija MLO Ljubljana kakor tudi rajonska poverjenstva za kmetijsko vrtno sestavo plana niso dovolj skrbeli za ustrezno razmerje med vrtninami in ostalimi posejanimi površinami. Površine so v glavnem prepuščali privatnemu sektorju, kar se je pozneje maščevalo tako s pomanjkanjem zelenjave, kakor s previsokimi cenami. Te številke tudi dovolj jasno govore, da za nepravilno razmerje niso toliko krivi načelniki planiranja, temveč slabost mestne planske komisije ter poverjenstva za kmetijsko vrtno.

Ljubljanski trg bi moralo zalagati z zelenjavo in sadjem predvsem podjetje »Sadje in Zelenjava«. To bi moralo s pogodbenimi zajeti vrtnino prvenstveno iz najbližje okolice Ljubljane. Toda podjetje »Sadje-Zelenjava« ni zajelo niti vse planirane proizvodnje s strani socialističnega, kaj šele privatnega sektorja. Tako je na pr. kontrahiral za Jesenkovo le 36%, s KDZ Tomačevo 16% ter s KDZ Savlje 22% predvidene zelenjave. Odkupna podjetja MLO so se pri kontrahaciji predvsem orientirala na področje izven Ljubljane, tako na mariborsko in gorško oblast ter celo dalnji Vršac. Ob taki slabi organizaciji odkupnega poslovanja, so se pojavljale potem še druge napake. Tako so na pr. kontrahirali s posestvom Jesenkovo take kulture, ki jih proizvodni plan sploh ni določil. Isto je bilo s KDZ Tomačevo in s KDZ Savlje. Skratka: podjetje »Sadje-Zelenjava« je na področju MLO Ljubljana zajelo le 5,2% (1) celokupne proizvodnje zelenjave, od socialističnega sektorja 30,2%, od privatnega sektorja pa samo trnovsko zelenjadarsko združbo.

Brez pogodb proizvajalci seveda niso čutili niti odgovornosti niti obveznosti glede prodajanja zelenjave. Zaradi slabosti odkupnega aparata je poverjenstvo za državne nabave MLO Ljubljana v prvi polovici letošnjega leta odkupilo mnogo manj zelenjave, kot bi jo po planu moralo, tako le 47,3% radice, 6,4% zgodnjega krompirja, 41,9% špinacea, 19,8% cvetače itd. Podjetje

z zelenjavo

»Sadje-Zelenjava«, ki bi moralo oskrbovati ljubljanski trg, je v prvem polletju dobavilo le 11,8% od 63,26% predvidene letne količine zelenjave. V maju so na pr. stojnicam dobavili 293,6 ton različne zelenjave, skoraj še enkrat toliko (442 ton) pa so jo dobavili raznim ustanovam in sindikatom, čeprav je prvenstvena naloga tega podjetja, da oskrbuje ljubljanski trg.

Posebno pogljuje so časovne kupne pogodbe. Ker takih pogodb s proizvajalci niso sklenili, niso nikoli vedeli kdaj in kakšne vrste zelenjave bodo lahko dali na trg. Mestno posestivo Jesenkovo bi po pogodb moralo dobaviti 400 ton zgodnjega krompirja. Do 13. julija pa so ga izkopalni le 3 tone, od tega ga je prišlo na trg samo polovico. Slično je bilo s KDZ Savlje, ki bi moralo po pogodb dobaviti 216 ton različne površine. Ker rok dobave ni bil določen, je združba do konca junija izpolnila pogodbo le 16,2%. Gospodine prav dobro vedo, kakšne težave so bile in so še s čebulo. Po pogodb bi morala KDZ Savlje zalagati ljubljanski trg s čebulo. Ker pa z rekom dobave niso vezani, je do srede julija dala zadruga na trg le nekaj 100 kg čebule, čeprav bi lahko dala najmanj 2000 kg. Letošnja suša ter pomanjkanje delovne sile, ki je mestno posestivo Jesenkovo oviralo skozi vse leto, je res v neki meri vplivalo na izpolnjevanje pogodb, toda ker so že lani konec leta odnosi pritekle letošnjega leta odkupni organi kontrahirali le del planirane proizvodnje, lahko to opraviči delno le upravo Jesenkovega ne pa odkupne organe in trgovski aparat.

Vsi ti primeri dokazujejo, da odkupni aparat ni bil sposoben zajeti niti površine iz neposrednega ljubljanskega okolišča ter da so bile težave v preskrbi ljubljanskega trga z zelenjavo v veliki meri tudi krivda trgovske mreže. Če k temu dodamo še to, da so tej zgrešeni planski, odkupni in prodajni politiki sledili še različni papirnati ukrepi za reguliranje cene, potem nam bo jasno, da je treba krivca za nezadovoljivo stanje na ljubljanskem trgu iskati tudi na Mestnem ljudskem odboru. Zaradi nepravilnega razmerja med pridelovalci vrtnin socialističnega in privatnega sektorja prvi ni bil sposoben odločujoče intervenirati in vplivati na formiranje cene. Velika razlika med odkupnimi in prodajnimi cenami pa je še v večji meri povzročila, da so proizvajalci, t. j. predvsem mali kmetje in vrtničarji, sami prodajali svoje proizvode. Tako je bila na pr. odkupna cena za breskve po 10 do 15 din, prodajna pa od 50 do 60 din. Slično je bilo tudi pri češnjah, hruškah in sedaj pri grozdju.

Naloga tiska v naši novi družbi ureditvi je pisati resnico in razgaliti nepravilnosti. Če po vsem zgornjem primerjamo navedbe v omenjenem članku, vidimo, da je bil prikrit namen tega članka zagovarjati napake in nepravilnosti, vzroke težav pa z zavratnimi frazami prenesti tja, kjer jih deljansko ni.

Prav bo, če se bodo o vseh preskrbovalnih napakah, pomanjkljivosti našega trga ter gospodarstvu na naših mestnih posestvih pomenili voliči na svojih sestankih ter zahtevali od odgovornikov, da jim na ta vprašanja dajo kritičen pregled svojega dela. Prav tako pa je naloga skupin ljudskih inspektorjev, da mnogo bolj kot doslej ugotovljajo delanske vzroke različnih preskrbovalnih težav, s čimer bomo lahko marsikaj že v naprej preprečili.

V zadnjem času so upravni aparat Mestnega ljudskega odbora zmanjšali za 111 uslužbencev, tako da šteje zdaj še 251 uslužbenec. Bodoči rajoni bi pa skupaj s Mestnim ljudskim odborom šteli le okoli 260 uslužbencev. Pristojnost bodočih rajonov se ni povsem izdelana, vendar določa osnutek v glavnih potezah vsakemu gospodarsko podlagi, gospodarski načrt, račun in drugo. Rajoni bodo poleg izdajanja potrdil in drugih manjših opravil razvijali tudi krajevno komunalno delavnost. V zakonskih možnostih bodo lahko prepisali finančne samo prispevke. Iz njihove samoupravnosti so izvzeta le splošna mestna vprašanja, ki ostanejo v pristojnosti Mestnega ljudskega odbora.

Predloženi osnutek so ljudski odborniki pozdravili in enoglasno sprejeli, mora ga pa potrditi še Prezidijsko ljudsko skupščinske LRS.

svoje prihranke pošiljajo iz države. S posebno uredbo je bilo določeno tudi sklepanje delovnih pogodb, a še vedno je marsikaj, kar morajo urediti zlasti sindikalne organizacije glede tujih delovnih moči. Na dosežanih posvetovanjih z delegati italijanskih in nemških delavcev so se vse take še neresne zadeve pretresale in tudi zadovoljivo uredile. Predvsem so na obeh posvetovanjih razpravljali o pomoči, ki ji morajo naše sindikalne organizacije nuditi tujemu delavstvu za njegovo izobraževanje in kulturno delo, poudarjena pa je bila tudi skrb naših sindikatov za pravilno razdelitev tujih delavcev v kategorije.

manjkuje tudi na svetovnem trgu in ga je težko kupiti. Kaže, da ga bo čimdalje manj, ker les bolj počasi raste, kakor se večja njegova svetovna potrošnja. To nam narekuje dejansko nujnost, da varčujemo s tem dragocenim proizvodom. Več kakor kratkovidni bi bili, če bi pri varčevanju s papirjem gledali samo na knjige in tiskovine ali celo mogoče na lepake, ki so morda najednejše, čeprav nepoznavalca najbolj bojuje v oči. Upoštevati moramo celotni kompleks potrošništvu papirja. Po namenu uporabe bi ta kompleks razdelili takole: 1. rotacijski papir za časopise, 2. tiskovni papir (knjige, brošure, tiskovine in ostali drobnitvi), 3. papir za široko potrošnjo (zvezki, notesi, kurtve, pisarnski in pisarniški papir, ovojni papir itd.), 4. tehnični papir (za električne izolacije, bitumenski papir za gradnjo cest, strešna lepenka, karton za izdelavo tuljav itd.), 5. higienski papirji (serviete, papirnata vata, toaletni papir itd.), 6. ambalažni papir (valovita lepenka, klobučni papir, ambalaža za najrazličnejša živila, natrijski papir, papir za cementne vreče, papir za pakiranje itd.).

Izmed vseh skupin je nedvomno najmočnejša šesta, ki obsega več kakor polovico (če ne tri četrtine) vseh papirnih izdelkov, vendar se nihče ne obregne vanjo. Preveč tega papirja zmecemo vsak dan v ogenj in smeti, tako da niti ne vidimo te papirnatne reke, ki dere mimo nas. Po drugih državah s pridom uporabljajo za zdravlila steklene cevke in pločevinaste doze za cigare, cigarete in tobak, lesene in pločevinaste škatlice, ki so uporabne potem, ko so prazne, za vse mogoče! Ali res morajo brivci namesto pričetv pri britju uporabljati papir in ali se ne bi prebilo s tubami (vazelina, zobne paste itd.) brez kartonske zaščite? Cloveku se zdi, da zares udnariško tekujemo, kdo bo potrošil več papirja. Kakor kaže, nima tretja skupina nobenega strica, ki bi se potegnil za njo, zato je najbolj macehovsko oskrbovana. saj smo lansko leto preživeli brez kuvert! Majša generacija kmalu ne bo več vedela, kaj je notes, tj. proti novemu letu bo mogoče vsak šolar dobil po distribucijskem načrtu dva zvezka (sedaj še niso izdelani), o pisarniškem in pisarnem papirju pa rajši ne govorimo. Največ govora je o drugi skupini. Dnevno časopisje je brez hrupa zmanjšalo svoj obseg skoraj za polovico. Pri tiskovinah registriramo za polovico manjšo potrošnjo kakor pred dyema letoma. Kaj pa knjige in brošure? Statistični podatki nam kažejo, da ni v naši domovini še nikoli izhajalo toliko knjig in tako velikih nakladah

Zastopniki španskih republikancev pri Milovanu Djilasu

Beograd, 12. sept. Večera popoldne je sprejel član Politbiroja CK KPJ tov. Milovan Djilas voditelje delegacije španskih republikancev, ki je obiskala našo državo.

V kamnolomu Kokra dela devet udarnikov za drugo petletko

V nedeljo so imeli v kamnolomu Kokra veliko svečanost. Kot najboljši delovni kolektiv podjetja »Slovenija ceste« so prejeli prehodno zastavico, ki jo je doslej branil kolektiv gradbišča Lovrenc.

Na tej svečanosti so imenovani tudi devet udarnikov, ki so že izpolnili nalogo prve petletke in so s svojim vtrajnim delom največ pripomogli, da je bil kamnolom Kokra vedno med prvimi izvršitelji letnih planskih nalog in da so bili pohvaljeni, kot eden najboljših kolektivov, ki so sodelovali pri gradnji ceste »Bratstva in enotnosti«. Za drugo petletko še delajo: Franc Gracar, miner in odklikovan z redom dela III. stopnje; Janez Cerar, miner — odklikovan z medaljo dela; Franc Kemperle, strojnik — odklikovan z medaljo dela; Feliks Osmuk, miner — odklikovan z medaljo dela; Franc Flander, miner; Valentin Kekal, miner; Ivan Krapež, zidar; Jurij Stular, pom. miner in Janez Kern, delavec. Hkrati s temi junaki dela, so proglašili še 46 udarnikov.

Založba »Medicinska knjiga« daje strokovno literaturo zdravstvenim delavcem

Z namenom, da bi izdajala medicinske, farmacevtske, veterinarske in druge strokovne knjige, je bila meseca marca 1947 ustanovljena založba »Medicinska knjiga«. V prvem letu je izdala 14 knjig v 94.700 izvodih, lani pa že 60 knjig v 547.500 izvodih. Za četrto leto je dobila založba od komiteja za varstvo ljudskega zdravlja nalogo, da izda 6 učnih knjig za nižje kadre, 14 za srednje in 12 za visokošolske, poleg tega pa še 37 priročnikov za zdravniške in zdravstvene delavce. Tako je imela založba letos do septembra že 57 izdaj z naklad nad 195.640 izvodov in bo mogla kmalu dati zdravstvenim delavcem vso potrebno literaturo.

Maribor bo imel deset rajonskih ljudskih odborov

Preteklo soboto so ljudski odborniki Mestnega ljudskega odbora Maribor sprejeli osnutek predloga nove teritorialne upravno-politične razdelitve Maribora, ki ga je predložil predsednik Jože Globočnik. Osnutek so izdelali v široki javni razpravi na zbirih volivcev. Z njim bo storjen konec dosedanjih centralističnih upravnih razdelitev mesta, ki je MLO vodil sam vse upravne posle za 70.000 Mariborčanov.

Maribor bo imel po tem osnutku 10 rajonskih ljudskih odborov. Imeli pa jih bodo: Studenci, Ravdanje in Nova vas, Magdalenska četrt, Tezno, Pobrežje, na levem bregu Drave pa Meleje, Kosaški, Kamnica. Tudi »Koroška vrata« in središče mesta bi imela vsaka svoj rajonski ljudski odbor.

V obrazložitvi osnutka je tovariš Jože Globočnik omenil tudi različna mnenja o osnutku, ki pomeni precejšnjo novost za Maribor in druga mesta. Vodilna misel pri izdelavi osnutka je bila, da mora biti oblast kar najbolj dostopna ljudstvu. Za predlagano rešitev je važno tudi to, da so bili deli, ki bodo sestavljali bodoči rajon, že prej strnjeni in povezani.

V zadnjem času so upravni aparat Mestnega ljudskega odbora zmanjšali za 111 uslužbencev, tako da šteje zdaj še 251 uslužbenec. Bodoči rajoni bi pa skupaj s Mestnim ljudskim odborom šteli le okoli 260 uslužbencev.

Pristojnost bodočih rajonov se ni povsem izdelana, vendar določa osnutek v glavnih potezah vsakemu gospodarsko podlagi, gospodarski načrt, račun in drugo. Rajoni bodo poleg izdajanja potrdil in drugih manjših opravil razvijali tudi krajevno komunalno delavnost. V zakonskih možnostih bodo lahko prepisali finančne samo prispevke. Iz njihove samoupravnosti so izvzeta le splošna mestna vprašanja, ki ostanejo v pristojnosti Mestnega ljudskega odbora.

Predloženi osnutek so ljudski odborniki pozdravili in enoglasno sprejeli, mora ga pa potrditi še Prezidijsko ljudsko skupščinske LRS.

VELIKA BITKA ZA TEGU

Začasna prestolnica Južne Koreje je ogrožena od severnokorejskih čet s treh strani

Tokio, 11. sept. (AFP) Po jutranjih vesteh tujih agencij nadaljujejo severnokorejske čete napade na fronti pred Tegujem. Pred zoro so bile borbe 8 milj severno od mesta.

Sporočilo osme ameriške armade pravi, da je bila cesta severno od Teguja preteklo noč zasuta s hudimi topniškimi ognjem. Napad, ki so ga severnokorejske čete izvedle proti II. ameriški diviziji, je bil zadržan brez izgube ozemlja. Enote osme južnokorejske divizije so napredovale 2 km na severnem delu fronte in prešle na južno polovico ceste Jongčun—Kjongčun, tako da sedaj drže položaje severozahodno od ceste. Severnokorejski pritisk na prvo konjeniško divizijo traja še naprej, napad proti 25. ameriški diviziji na južnem delu fronte pa je bil odbit.

Letalstvo je v noči med nedeljo in

ponedeljkom in v ponedeljek zjutraj napadalo severnokorejske čete na področju Tedžona in Vegvana ter železniške proge na področju Seula.

Današnje sporočilo osme ameriške armade pravi, da so ameriške in južnokorejske sile nadaljevale napade z vzhoda in zahoda, da bi zavrnile severnokorejsko prodiranje med Jangčonom in Pohangom. Na fronti pri Vegvanu so se sile Mac Arthurja umaknile za približno 1 km zaradi močnega pritiska severnokorejskih čet. Na fronti pri Teguju so bili z obeh strani močni napadi.

Reuter poroča o položaju na fronti, da je fronta pri Teguju ogrožena s severa, severozahoda in jugozahoda. Severnokorejske sile so pretrgle ameriške komunikacije in preskrbovalne zveze.

Na odseku Masana, na južnem delu fronte, patrolje 25. ameriške divizije, ki so napredovale dve milj v globino ozemlje brez gospodarske niso naletele na nikak odpor.

Poljski protest v Parizu

Pariz, 10. sept. (AFP). Poljska vlada je vložila pri francoski vladi protest zaradi preganjanja in aretacij poljskih beguncev, ki žive v Franciji. V protestu se opozarja francoska vlada, da je odgovorna za te in podobne ukrepe, ki slabe francosko-poljske odnose.

Nova omejitev trgovine med Zahodom in Vzhodom

Washington, 10. sept. (AFP). Ameriški trgovinski minister Charles Sawyer je izjavil, da ZDA v bodoče ne bodo dajale dovoljenja za izvoz strateško važnih proizvodov in surovin tistim državam članicam OZN, ki jih potem izvažajo v vzhodnoevropske države ali, pa pošiljajo v te države take proizvode in surovine iz lastnih virov. V washingtonskih političnih krogih smatrajo, da bo ta odlok še bolj omejil trgovinsko izmenjavo med Vzhodom in Zahodom. ZDA žele, da bi to stališče sprejele tudi druge zahodne države.

Demokrščanska stranka hoče odločati v političnem življenju Italije

Rim, 10. sept. Vodstvo italijanske demokrščanske stranke je objavilo naslednje poročilo: Vodstvo demokrščanske stranke meni, da se bo z bližnjimi okrepitvijo aparata državne varnosti in izdajo novih zakonov doseglo zadostno jamstvo, da se doseže široka nacionalna enotnost in solidarnost pri sedajni vladi. Posebna komisija demokrščanske stranke je že pripravila končno besedilo predlogov zakona o tisku, o volitvah v upravne organe, o položaju in pravicah sindikatov in o sodstvu. Na dnevnem posvetovanju strankinega vodstva so sklenili, da mora demokrščanska stranka v skladu s številnim članom dobiti odločilni pomen v političnem življenju države.

Ko glasila drugih strank komentirajo to poročilo, obtožujejo demokrščansko vodstvo, da je obstoječi sporazum o koalicijski vladi praktično reducirala na ničlo.

Iz vohunske šole v Sofiji pred sodišče v Nišu

Pred okrožnim sodiščem v Nišu se je začela večera razprava proti sedem. članski vohunski skupini, ki so jo izsolali bolgarski informatorji v svoji vohunski in teroristični šoli na Vitoš pri Sofiji ter potem poslali v našo državo s pomočjo bolgarskih granicarjev. To je v tem mesecu že tretji vohunski proces, ki bo, kakor vsi do sedanjih, dokazal, da je glavno delo predstavnikov in voditeljev informatorjskih držav najemanje in šolanje vohunov in drugih škodljivcev zoper našo državo in njene narode.

Obtoženci, med katerimi je eden študent tehnike, ostali pa so kmetje in priložnostni delavci, so že pred leti zapustili svojo domovino ter prišli v Bolgarijo, ker doma niso mogli zadostiti svojim potrebam in ker so, kakor eden med njimi, ki je tudi na li. sti vojnih zločincah, hoteli prikriti svojo preteklost. Taki ljudje so bili dobrodošeli gojenci bolgarske vohunske službe, a ko so jih poslali čez mejo v našo državo, so po zaslugi zavednosti obnejnega prebivalstva že po nekaj dneh padli v roke naših varnostnih organov.

NAŠI MEJAŠI NE MARAJO OBISKOV

Delegacijo britanskega mirovnega sveta za mir je povabil naš komitej za obrambo miru, delegacija pa je želela obiskati tudi Albanijo, Bolgarijo, Madžarsko in Romunijo ter je to svojo željo že dvakrat sporočila diplomatskim predstavnikom teh držav. Prvo tako pismo jim je poslala že konec julija v Londonu, drugo pismo pa je bilo poslano 6. t. m. diplomatskim predstavnikom teh držav v Beogradu, ker na prvo pismo ni bilo odgovora. Zdaj je delegacija predstavnikov tiska izročila besedilo svojega pisma od 6. t. m.

To pismo je postal šef delegacije g. John Lawrence in v pismu je rečeno:

»Pišem vam kot vodja delegacije britanskega nacionalnega sveta za mir, ki je obiskala Jugoslavijo, da bi se prepričala, koliko so resnične obtožbe informatorja o pripravah napadalne vojne proti naši državi in o ustvarjanju oporišč za napadalne vojaške pripravne Britanije, ZDA in drugih držav. Kakor vam je znano, trdi vlada FLRJ, da ne izvaja takih napadalnih priprav na jugoslovanskem ozemlju, temveč da se prav vlada vaše države pripravljala na vojno proti Jugoslaviji.«

V pismu je nadalje navedeno, da je zaradi tega zahteval britanski nacionalni svet za mir od diplomatskih predstavnikov sosednjih držav v Jugoslaviji, naj mu dovolijo, da bi obiskal njihove države. Delegacija izraza svojo pripravljenost, da bo vedno lahko pripravila obisk v teh državah, če bo dobila odgovor na svoje pismo pred koncem tedna.

Teden je minil in odgovora ni, kakor ga tudi ni bilo na pismo iz Londona. V tem primeru se je pač uresničil pregovor, da je mnogokrat zgovoren odgovor tudi — molk. Na vsak način pa informatorjske države, mejaši Jugoslavije dobro vedo, zakaj ne marajo obiska delegacije britanskega nacionalnega sveta za mir in kaj bi radi prikrili pred svetom.

Kje so naše knjige, kje je naš papir?

Tako slišimo pogosto. Tudi v časopisih beremo razna uganjanja. Nekateri menijo, da so tiskarne preobremenjene. Drugi trdijo, da se papir uporablja za tiskovine in sicer na račun knjig itd. Od načelnika oddelka za tiskovine pri Državni založbi Slovenije smo prejeli članek, ki vsebuje zanimive ugotovitve glede vseh teh uganjanj. Gotovo bo zanimal širok krog čitateljev.

Tisk knjig in tiskovin zastaja predvsem zaradi pomanjkanja papirja in ne toliko zaradi preobremenjenosti tiskarn. Tiskovine zlasti ne ovirajo tiska knjig. Ozko grlo v tiskarnah niso tiskarski, temveč stavni stroji, ki pridejo za tiskovine komaj v poštev, pač pa za knjige. Našim pisateljem bi toplo priporočali, da bi oddajali v tisk popravljene in pregledno pisane rokopise, da ne bo treba iste knjige popravljati. Tako bodo knjige hitro dotiskane.

Res pa je, da praznikuje tiskarnam stavnega materiala in nekaterih drugih drobnih predmetov, ki jih bo treba nabaviti, če bomo hoteli doseči kvalitetni tisk. Treba bo žrtvovati nekaj deviz, pa bo odpadlo mnogo očitkov,

Posvetovanje Zveze sindikatov Jugoslavije s predstavniki tujih delavcev v naši državi

Kakor nedavno na Reki, tako je imel zdaj centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije v Beogradu posvetovanje s predstavniki tujih delavcev, ki so zaposleni v naši državi. Na Reki bi bilo posvetovanje s italijanskimi, v Beogradu pa z nemškimi delavci. Na obeh posvetovanjih so razpravljali o vseh važnih zadevah delavstva, ki je prišlo iz inozemstva. Centralni odbor Zveze sindikatov in zvezno ministristvo za delo bosta ukrenila vse, da se dobro uredijo delovni in življenjski pogoji tujega delavstva. Uredbo o preskrbi tujih delavcev je izdala zvezna vlada že v začetku aprila 1945, pozneje pa je tujim delavcem omogočila, da lahko

ki grenijo delo naših delavoljnih in sposobnih grafičarjev. Kako pa je s papirjem, ki se izrabava za tiskovine na račun knjig? Za tiskovine je določen kontingent papirja. O vsaki poli tega papirja se vodi račun, zakaj in kako se uporablja. Ta kontingent je za več kakor polovico manjši kakor se je za tiskovine porabilo papirja l. 1948, ko je ta na polovico zmanjšani kontingent prevzela Državna založba Slovenije. Ta kontingent se ne meša s knjigami, pa tudi ne s papirjem za široko potrošnjo. Slovenija porabi za tiskovine sorazmerno polovico manj papirja kakor druge ljudske republike, za kar ima v prvi vrsti zaslugi oddelek za tiskovine Državne založbe Slovenije. Kje je torej papir in kje so knjige? Govoril sem s tovarišmi, ki odlično poznajo naš domaći in svetovni trg papirja, ker je mnogo let delal na tem področju. Znane so mu naše potrebe, pa tudi zmogljivost naših tovarn papirja, pa mi je povedal naslednje: »Razumljivo mi je, da pri teh okoliščinah pri nas primanjkuje papirja: da pa je tako veliko pomanjkanje, tega ne morem razumeti.«

Papir smo pred vojno delno uvažali, pa ga tudi danes. Toda papirja pri-

ge povečini dobro ohranjene. Kakor hitro bomo uravnovesili cene, bodo nastopili drugi pogoji za zalaganje knjig. Pazilo se bo, kaj se zalaga in v kakšni nakladi, saj vidimo že danes, da so nekatere brošure pa tudi knjige kljub nizki ceni, obležale... Mnogo knjig je obležalo tudi vskladitvenih po raznih slabo obiskanih knjižnicah, ki prejemale knjige po distribucijskih planih. Odpravi se naj ta način distribucije, ki se nikakor ni obnesel, in dvigne naj se cena na ustreznico višino, pa bo knjig zadost za vse.

Tudi papir ima glede na druge predmete prezniko ceno. Distribucijski birokratizem pa se je tu urezal še vse huje. V dobri veri, da je to pravilno in pošteno, je delil papir na ljudske republike sorazmerno s številom prebivalcev (govorim o področju papirja za tisk). Ko pa pogledamo, koliko so posamezne republike tiskale, dobimo naslednjo sliko: največ knjig sta sorazmerno tiskali Slovenija in Hrvaška. Srbija ne zastaja mnogo med tem ko je tiskala Makedonija za tri četrtine manj; Bosna in Crna gora pa celo za sedem osmin manj. Nedvomno je iskrena želja vseh poštenih državljanov, da čimprej izenačimo kulturno raven v vseh krajih naše domovine. Toda s tem da se po nepotrebnem razmetujejo dobrine, ne širimo kulture, temveč škodimo življenjskemu standardu vseh državljanov.

